

Innhold

Takk	9
Innledning	11
Bokens oppbygging	15
Kapittel 1	
Fra dialog til relasjon	19
Kommunikasjon	19
Dialog	21
Relasjon	25
Relasjonens muligheter	26
Dialogen med spedbarnet	27
Relasjonsbygging kan være et vågestykke	31
Relasjonskompetanse	32
Våre felles behov	34
Brobygging	35
Sårbarhet	36
Profesjonell – personlig – privat	40
Oppsummering	42
Kapittel 2	
Refleksjon	44
Anerkjennelse	47
Felles oppmerksomhet	50
Intersubjektivitet og triangulering	51
Hvordan virker jeg på andre?	54
Verdier	56
Empati	58
Respekt	60
Tillit	61
Epistemisk tillit	64
Motivasjon	65
Oppsummering	68

Kapittel 3

Kroppsspråk	69
Kjenn ditt kroppsspråk – forstå andres	72
Følelsenes forskningshistorie	73
Grunnfølelser	74
Dialogen med den andre	75
Speiling	76
Plassering	76
Blikk	79
Smil	81
Tempo og pauser	86
Ordvalg	91
Stemmebruk	92
Benevning – å snakke om det vi gjør	94
Ros	97
Humor	100
Spørsmål	103
Karl Tomms spørsmålsmodell	106
Spørsmålstyper	107
Aktiv lytting	111
Bruk av spørsmål i møter	112
Kroppsspråkets betydning i møter	116
Kroppsspråkets betydning for hvordan spørsmål blir oppfattet	118
Bruk av spørsmål og kroppsspråk i en læringssituasjon	118
Oppsummering	122

Kapittel 4

Reflekterende praksis	123
Marte Meo	125
Motiverende intervju	126
Coaching	127
Reflekterende skriving	129
Reflekterende praksis i en kombinasjon av de fire metodene	129
Oppsummering	130

Kapittel 5

Læring gjennom relasjon	132
Læringens mål	134
Relasjonens betydning i læring	136
Det sosiokulturelle læringssynet	137

Lev Vygotskij – scaffolding	138
Uri Bronfenbrenner – forutsetninger for læring	139
Knud Illeris’ fire læringsformer	141
Lærerpraksis	142
En læringsprosess	143
Lærende organisasjoner	147
Veiledning i skolen	149
Vurdering for læring	151
Vurdering for læring i lys av relasjon	152
Utfordrende elevatferd	160
Utfordrende elevatferd og relasjon	160
Mobbing	165
Mobbing og relasjonskompetanse	165
Tre anerkjente lærere	170
Oppsummering	171

Kapittel 6

Fagpersoner om relasjon	173
Presentasjon av bidragsyterne	173
Utvikling som dialogisk navigering	176
Samtaler og veiledning	185
Hva definerer en god relasjon mellom lege og pasient?	189
Kommunikasjonstrening med grupper eller enkeltpersoner	191
Møter i skolen med elever, foreldre og ansatte	195
Møter med kunden i frisørsalongen og praksisveiledning	197
Relasjonsbygging i møte med foreldre	199
Profesjonelle møter med pasienter	201
Møtet mellom tannlege og pasient	205
Trygg og relasjonell klasseledelse og veiledning av lærere	206
Avslutningsvis om denne boken	208

Litteratur	210
-----------------------------	------------